ద్వాదశప్రపాఠకః

హరిః ఓమ్ ॥ తుభ్యం తా అఙ్గిరస్తమాశ్యామ తం కామమ-
గ్నే ॥ ఆశానాం త్వా విశ్వా ఆశాః । అను నోఽద్యానుమతిరన్విద-
నుమతే త్వమ్ । కామో భూతస్య కామస్తదగ్రే । బ్రహ్మ జజ్ఞానం
పితా విరాజామ్ । యజ్ఞో రాయోఽయం యజ్ఞః । ఆపో భద్రా ఆ-
దిత్పశ్యామి । తుభ్యం భరన్తి యో దైవ్యాః । పూర్వం దేవా అపరేణ
ప్రాణాపానౌ । హవ్యవాహగ్ం స్విష్టమ్ ॥ ౧ ॥

తుభ్యం దశ ॥ ౧ ॥

దేవేభ్యో వై స్వర్గో లోకస్తిరోఽభవత్ । తే ప్రజాపతిమబ్రు-
వన్ । ప్రజాపతే స్వర్గో వై నో లోకస్తిరోఽభూత్ । తమన్విచ్ఛేతి ।
తం యజ్ఞక్రతుభిరన్వైచ్ఛత్ । తం యజ్ఞక్రతుభిర్నాన్వవిన్దత్ ।
తమిష్టిభిరన్వైచ్ఛత్ । తమిష్టిభిరన్వవిన్దత్ । తదిష్టీనామిష్టిత్వమ్ ।
ఏష్టయో హ వై నామ । తా ఇష్టయ ఇత్యాచక్షతే పరోక్షేణ । పరో-
క్షప్రియా ఇవ హి దేవాః ॥ ౨ ॥ తమాశాఽబ్రవీత్ । ప్రజాపత ఆశ-
యా వై శ్రామ్యసి । అహము వా ఆశాఽస్మి । మాంను యజస్వ ।
అథ తే సత్యాఽఽశా భవిష్యతి । అను స్వర్గం లోకం వేత్స్యసీతి ।
స ఏతమగ్నయే కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్ ।
ఆశాయై చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య సత్యాఽఽ-
శాఽభవత్ । అను స్వర్గం లోకమవిన్దత్ । సత్యాహ వా అస్యాశా

భవతి । అనుస్వర్గం లోకం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే ।
య ఉ చైనదేవం వేద । సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే కామాయస్వా-
హాఽఽకూత్యై స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా ।
స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ 3 ॥
తం కామోఽబ్రవీత్ । ప్రజాపతే కామేన వై శ్రామ్యసి । అహము
వై కామోఽస్మి । మాంను యజస్వ । అథ తే సత్యః కామో భవి-
ష్యతి । అను స్వర్గంలోకం వేత్స్యసీతి।స ఏతమగ్నయే కామాయ
పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్ । కామాయ చరుమ్ । అను-
మత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య సత్యః కామోఽభవత్ ॥ అను
స్వర్గం లోకమవిన్దత్ । సత్యో హ వా అస్య కామో భవతి । అను
స్వర్గం లోకం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైనదే-
వం వేద । సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే కామాయ స్వాహా కామాయ
స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । స్వర్గాయ
లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ 4 ॥ తం బ్రహ్మా-
బ్రవీత్ । ప్రజాపతే బ్రహ్మణా వై శ్రామ్యసి । అహము వై బ్రహ్మా-
స్మి । మాంను యజస్వ । అథ తే బ్రహ్మణ్వాన్ యజ్ఞో భవిష్యతి ।
అను స్వర్గం లోకం వేత్స్యసీతి । స ఏతమగ్నయే కామాయ
పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్ । బ్రహ్మణే చరుమ్ । అను-
మత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య బ్రహ్మణ్వాన్ యజ్ఞోఽభవత్ । అ-
ను స్వర్గం లోకమవిన్దత్ । బ్రహ్మణ్వాన్ హ వా అస్య యజ్ఞో
భవతి । అను స్వర్గం లోకం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే ।

య ఉ చైనదేవం వేద । సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే కామాయ స్వాహా
బ్రహ్మణే స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । సువ-
ర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౫ ॥
తం యజ్ఞోఽబ్రవీత్ । ప్రజాపతే యజ్ఞేనవై శ్రామ్యసి । అహమువై
యజ్ఞోఽస్మి । మాంను యజస్వ । అథ తే సత్యో యజ్ఞో భవిష్యతి । అ-
ను సువర్గం లోకం వేత్స్యసీతి । స ఏతమగ్నయే కామాయ పురోడా-
శమష్టాకపాలం నిరవపత్ । యజ్ఞాయ చరుమ్ । అనుమత్యై చరు-
మ్ । తతో వై తస్య సత్యో యజ్ఞో భవత్ । అను సువర్గం లోకమవి-
న్దత్ । సత్యో హ వా అస్య యజ్ఞో భవతి । అను సువర్గం లోకం విన్ద-
తి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైనదేవం వేద । సోఽత్ర జు-
హోతి । అగ్నయే కామాయ స్వాహా యజ్ఞాయ స్వాహా । అనుమ-
త్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । సువర్గాయ లోకాయ స్వా-
హాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౬ ॥ తమాపోఽబ్రువన్ ।
ప్రజాపతేఽప్సువై సర్వే కామాశ్శ్రితాః । వయము వా ఆపస్స్మః ।
అస్మాన్ను యజస్వ । అథ త్వయి సర్వే కామాశ్శ్రయిష్యన్తే । అను
సువర్గం లోకం వేత్స్యసీతి । స ఏతమగ్నయే కామాయ పురోడాశ-
మష్టాకపాలం నిరవపత్ । అద్భ్యశ్చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ ।
తతో వై తస్మిన్థ్సర్వే కామా అశ్రయన్త । అను సువర్గం లోకమ-
విన్దత్ । సర్వే హ వా అస్మిన్కామాశ్శ్రయన్తే । అనుసువర్గం లో-
కం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైనదేవం వేద ।
సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే కామాయ స్వాహాఽద్భ్యస్స్వాహా । అ-

నుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । సువర్గాయ లోకాయ
స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౭ ॥ తమగ్నిర్బలి-
మానబ్రవీత్ । ప్రజాపతేఽగ్నయే వై బలిమతే సర్వాణి భూతానిబలి-
గ్ం హరన్తి । అహం వా అగ్నిర్బలిమానస్మి । మాంను యజస్వ ।
అథ తే సర్వాణి భూతాని బలిగ్ంహరిష్యన్తి । అను సువర్గం లోకంవే-
త్స్యసీతి । స ఏతమగ్నయే కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం ని-
రవపత్ । అగ్నయే బలిమతే చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ । తతో
వై తస్మై సర్వాణి భూతాని బలిమహరన్ । అను సువర్గం లోక-
మవిన్దత్ । సర్వాణి హ వా అస్మై భూతాని బలిగ్ం హరన్తి । అ-
ను సువర్గం లోకం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైన-
దేవం వేద । సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే కామాయ స్వాహాఽగ్న-
యే బలిమతే స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వా-
హా । సువర్గాయ లోకాయస్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహే-
తి ॥ ౮ ॥ తమనుమతిరబ్రవీత్ । ప్రజాపతే సువర్గంవై లోకమను
వివిత్ససి । అహం వా అనుమతిరస్మి । మాం ను యజస్వ । అథ తే
సత్యాఽనుమతిర్భవిష్యతి । అనుసువర్గం లోకం వేత్స్యసీతి । స ఏతమ
గ్నయే కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపత్ । అనుమత్యై
చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య సత్యాఽనుమతిరభవ-
త్ । అనుసువర్గం లోకమవిన్దత్ । సత్యా హ వా అస్యానుమతిర్భ-
వతి । అను సువర్గం లోకం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య
ఉ చైనదేవం వేద । సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే కామాయస్వాహాను-

విత్త్యై స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా । ప్రజాపతయే స్వాహా ।
సువర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౯ ॥
తా వా ఏతాస్సప్త సువర్గస్య లోకస్య ద్వారః । దివశ్శ్యేనయోఽను వి-
త్తయో నామ । ఆశా ప్రథమాగ్ం రక్షతి । కామో ద్వితీయామ్ ।
బ్రహ్మ తృతీయామ్ । యజ్ఞశ్చతుర్థీమ్ । ఆపః పఞ్చమీమ్ । అగ్ని-
ర్బలిమాన్షష్ఠీమ్ । అనువిత్తిస్సప్తమీమ్ । అను హ వై సువర్గం లో-
కం విన్దతి । కామచారోఽస్య సువర్గే లోకే భవతి । య ఏతాభిరిష్టి-
భిర్యజతే । య ఉ చైనా ఏవం వేద । తాస్వద్విష్టి । షష్ఠౌ హీవరాం
దద్యాత్సహస్రగ్ం సం చ । స్త్రియై చాభారగ్ం సమృద్ధ్యై ॥ ౧౦ ॥ ॥ ౩ ॥

తపసా దేవా దేవతామగ్ర ఆయన్ । తపసర్షయస్సువర-
న్వవిన్దన్ । తపసా సపత్నాన్ప్రణుదామారాతీః । యేనేదం వి-
శ్వం పరిభూతం యదస్తి । ప్రథమజం దేవగ్ం హవిషా విధేమ ।
స్వయంభు బ్రహ్మ పరమం తపో యత్ । స ఏవ పుత్రస్స పితా స మా-
తా । తపో హ యక్షం ప్రథమగ్ం సంబభూవ । శ్రద్ధయా దేవో దేవ-
త్వమశ్నుతే । శ్రద్ధా ప్రతిష్ఠా లోకస్య దేవీ ॥ ౧౧ ॥ సా
నో జుషాణోప యజ్ఞమాగాత్ । కామవత్సాఽమృతం దుహానా ।
శ్రద్ధా దేవీ ప్రథమజా ఋతస్య । విశ్వస్య భర్త్రీ జగతః ప్రతి-
ష్ఠా । తాగ్ం శ్రద్ధాగ్ం హవిషా యజామహే । సా నో లోకమ-
మృతం దధాతు । ఈశానా దేవీ భువనస్యాధిపత్నీ । ఆగాథ్సత్యా-
గ్ం హవిరిదం జుషాణమ్ । యస్మాద్దేవా జజ్ఞిరే భువనం చ విశ్వే ।

తస్మై విధేమ హవిషా ఘృతేన ॥ ౧౨ ॥ యథా దేవైస్సధమాదం మదేమ । యస్య ప్రతిష్ఠోర్వన్తరిక్షమ్ । తస్మాద్దేవా జజ్ఞిరే భువనం చ సర్వే । తత్సత్యమర్చ్చదుపయుఞ్జన్త ఆగాత్ । బ్రహ్మేహాన్తీరుప్త మోదమానమ్ ॥ మనసో వశే సర్వమిదం బభూవ । నాన్యస్య మనో వశమన్వియాయ । భీష్మో హి దేవస్సహసస్సహీయాన్ । స నో జుషాణ ఉప యజ్ఞమాగాత్ ।ఆకూతీనామధిపతిం చేతసాం చ॥౧౩॥ సంకల్పజూతిం దేవం విపశ్చిమ్ । మనో రాజానమిహ వర్ధయన్తః । ఉపహవేఽస్య సుమతౌ స్యామ । చరణం పవిత్రం వితతం పురాణమ్ । యేన పూతస్తరతి దుష్కృతాని । తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతాః । అతి పాప్మానమరాతిం తరేమ । లోకస్య ద్వారమర్చిమత్పవిత్రమ్ । జ్యోతిష్మద్భ్రాజమానం మహస్వత్ । అమృతస్య ధారా బహుధా దోహమానమ్ । చరణం నో లోకేసుధితాం దధాతు । అగ్నిర్మూర్ధా భువః । అను నోఽద్యానుమతిరన్విదనుమతే త్వమ్ । హవ్యవాహగ్ం స్విష్టమ్ ॥ ౧౪ ॥

దేవీ ఘృతేన చేతసాం చ దోహమానం చత్వారి చ ॥ ౩ ॥

దేవేభ్యో వై సువర్గో లోకస్తిరోఽభవత్ । తే ప్రజాపతిమబ్రువన్ । ప్రజాపతే సువర్గో వై నో లోకస్తిరోఽభూత్ । తమన్విచ్ఛేతి । తం యజ్ఞక్రతుభిరన్వైచ్ఛత్ । తం యజ్ఞక్రతుభిర్నాన్వవిన్దత్ । తమిష్టిభిరన్వైచ్ఛత్ । తమిష్టిభిరన్వవిన్దత్ । తదిష్టీనామిష్టిత్వమ్ । ఏష్టయో హ వై నామ । తా ఇష్టయ ఇత్యాచక్షతే పరోక్షేణ । పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః ॥ ౧౫ ॥ తం త-

షో౽బ్రవీత్ । ప్రజాపతే తపసా వై శ్రామ్యసి । అహము వై తపో౽స్మి ।
మాంను యజస్వ । అథ తే సత్యం తపో భవిష్యతి । అను స్వర్గం లో-
కం వేత్స్యసీతి । స ఏతమాగ్నేయమష్టాకపాలం నిరవపత్ । తపసే
చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య సత్యం తపో౽భవత్ ।
అను స్వర్గం లోకమవిన్దత్ । సత్యగ్ం హ వా అస్య తపో భవతి । అ-
ను స్వర్గం లోకం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైనదే-
వం వేద । సో౽త్ర జుహోతి । అగ్నయే స్వాహా తపసే స్వాహా । అ-
నుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । స్వర్గాయ లోకాయ
స్వాహా౽గ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౧౬ ॥ తగ్ం శ్రద్ధా౽బ్ర-
వీత్ । ప్రజాపతే శ్రద్ధయా వై శ్రామ్యసి । అహము వై శ్రద్ధా-
స్మి । మాంను యజస్వ । అథ తే సత్యా శ్రద్ధా భవిష్యతి । అను స్వర్గం
లోకం వేత్స్యసీతి । స ఏతమాగ్నేయమష్టాకపాలం నిరవపత్ ।
శ్రద్ధాయై చరుమ్ । అనుమత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య సత్యా శ్ర-
ద్ధా౽భవత్ । అను స్వర్గం లోకమవిన్దత్ । సత్యా హ వా అస్య శ్ర-
ద్ధా భవతి । అను స్వర్గం లోకం విన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య
ఉ చైనదేవం వేద । సో౽త్ర జుహోతి । అగ్నయే స్వాహా శ్రద్ధాయై
స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । స్వర్గా-
య లోకాయ స్వాహా౽గ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౧౭ ॥ త-
గ్ం సత్యమబ్రవీత్ । ప్రజాపతే సత్యేన వై శ్రామ్యసి । అహము
వై సత్యమస్మి । మాంను యజస్వ । అథ తే సత్యగ్ం సత్యం భవిష్య-
తి । అను స్వర్గం లోకం వేత్స్యసీతి । స ఏతమాగ్నేయ-

మష్టాకపాలన్నిరవపత్ । సత్యాయ చరుమ్ । అనుమత్యై చ-
రుమ్ । తతో వై తస్య సత్యగ్ం సత్యమభవత్ । అను స్వర్గల్లోక-
మవిన్దత్ । సత్యగ్ం హ వా అస్య సత్యం భవతి । అను స్వర్గల్లో-
కవిన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైనదేవం వేద ।
సోఽత్ర జుహోతి । అగ్నయే స్వాహా సత్యాయ స్వాహా । అనుమత్యై
స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽ-
గ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౧౭ ॥ తం మనోఽబ్రవీత్ । ప్రజా-
పతే మనసా వై శ్రామ్యసి । అహము వై మనోఽస్మి । మాన్ను యజస్వ ।
అథ తే సత్యం మనో భవిష్యతి । అను స్వర్గల్లోకం వేత్స్యసీతి । స ఏత-
మాగ్నేయమష్టాకపాలన్నిరవపత్ । మనసే చరుమ్ । అనుమత్యై చ-
రుమ్ । తతో వై తస్య సత్యం మనోఽభవత్ । అను స్వర్గల్లోకమవిన్దత్ ।
సత్యగ్ం హ వా అస్య మనో భవతి । అను స్వర్గల్లోకవిన్దతి ।
య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైనదేవం వేద । సోఽత్ర జుహోతి ।
అగ్నయే స్వాహా మనసే స్వాహా । అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాప-
తయే స్వాహా । స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహాఽగ్నయే స్విష్టకృతే
స్వాహేతి ॥ ౧౮ ॥ తఞ్చరణమబ్రవీత్ । ప్రజాపతే చరణేన
వై శ్రామ్యసి । అహము వై చరణమస్మి । మాన్ను యజస్వ । అథ
తే సత్యఞ్చరణం భవిష్యతి । అను స్వర్గల్లోకం వేత్స్యసీతి । స
ఏతమాగ్నేయమష్టాకపాలన్నిరవపత్ । చరణాయ చరుమ్ । అను-
మత్యై చరుమ్ । తతో వై తస్య సత్యఞ్చరణమభవత్ । అను స్వ-

ర్గల్లోకమవిన్దత్ । సత్యగ్ం హ వా అస్య చరణం భవతి । అను
సువర్గల్లోకవిన్దతి । య ఏతేన హవిషా యజతే । య ఉ చైన-
దేవం వేద । సో౽త్ర జుహోతి । అగ్నయే స్వాహా చరణాయ స్వాహా ।
అనుమత్యై స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా । సువర్గాయ లోకాయ
స్వాహా౽గ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహేతి ॥ ౨౦ ॥ తా వా ఏతాః
పఞ్చ సువర్గస్య లోకస్య ద్వారః । అపఘా అనువిత్తయో నామ ।
తపః ప్రథమాగ్ం రక్షతి । శ్రద్ధా ద్వితీయామ్ । సత్యన్తృతీయామ్ ।
మనశ్చతుర్థీమ్ । చరణం పఞ్చమీమ్ । అను హ వై సువర్గల్లోకం
విన్దతి । కామచారో౽స్య సువర్గే లోకే భవతి । య ఏతాభిరిష్టిభిర్యజ-
తే । య ఉ చైనా ఏవం వేద । తాస్వన్విష్టి । పష్ఠౌహీం వరా-
న్దద్యాత్కగ్ంస్యఞ్చ । స్త్రియై చాభారగ్ం సమృద్ధ్యై ॥ ౨౧ ॥ ౪ ॥

బ్రహ్మా వై చతుర్హోతారః । చతుర్హోతృభ్యో౽ధి యజ్ఞో
నిర్మితః । నైనగ్ం శప్తమ్ । నాభిచరితమాగచ్ఛతి । య ఏవం వేద ।
సో హ వై చతుర్హోతౄణాఞ్చతుర్హోతృత్వం వేద । అథో
పఞ్చహోతృత్వమ్ । సర్వా హాస్మై దిశః కల్పన్తే । వాచస్పతిర్
హోతా దశహోతౄణామ్ । పృథివీ హోతా చతుర్హోతౄణామ్ ।
అగ్నిర్ హోతా పఞ్చహోతౄణామ్ । వాగ్ఘోతా షడ్ఢోతౄణామ్ ।
మహాహవిర్ హోతా సప్తహోతౄణామ్ । ఏతద్వై చతుర్-
హోతౄణాఞ్చతుర్హోతృత్వమ్ । అథో పఞ్చహోతృత్వమ్ । సర్వా
హాస్మై దిశః కల్పన్తే । య ఏవం వేద । ఏషా వై సర్వవిద్యా । ఏత-
ద్భేషజమ్ । ఏషా పఙ్క్తిస్సువర్గస్య లోకస్యాఞ్జసాయనీస్రుతిః ॥ ౨౨ ॥

ఏతాꣳ హోఽధ్యైష్యత్యథదిద్రౌర్ణే యావత్తరసమ్ । స్వరేతి ।
అన్నప్రభృవస్సర్వమాయురేతి । విన్దతే ప్రజామ్ । రాయస్పోష-
గ్గౌపత్యమ్ । బ్రహ్మవర్చసీ భవతి । ఏతాꣳ హోఽధ్యైతి ।
స్పృణోత్యాత్మానమ్ । ప్రజాం పితౄన్ । ఏతాన్ వా అరుణ
ఔపవేశిర్విదాఞ్చకార ॥ ౨౮ ॥ ఏతైరధివాదమపాజయత్ । అథో
విశ్వం పాప్మానమ్ । స్వర్యయా । ఏతాꣳ హోఽధ్యైతి । అధివాద-
ఞ్జయతి । అథో విశ్వం పాప్మానమ్ । స్వరేతి । ఏతైరగ్నిం చిన్వీత
స్వర్గకామః । ఏతైరాయుష్కామః । ప్రజాపశుకామో వా ॥ ౨౯ ॥
పురస్తాద్దశహోతారముదఞ్చముపదధాతి యావత్పదమ్ । హృదయ-
యజుషీ పత్న్యై చ । దక్షిణతః ప్రాఞ్చం చతుర్హోతారమ్ ।
పశ్చాదుదఞ్చం పఞ్చహోతారమ్ । ఉత్తరతః ప్రాఞ్చꣳ షడ్ఢో-
తారమ్ । ఉపరిష్టాత్ప్రాఞ్చꣳ సప్తహోతారమ్ । హృదయ-
యజూꣳషి పత్న్యైశ్చ । యథావకాశం గ్రహాన్ । యథా-
వకాశం ప్రతిగ్రహాల్లోకంపృణాశ్చ । సర్వా హాస్యైతా దేవతాః
ప్రీతా అభీష్టా భవన్తి ॥ ౩౦ ॥ స దేవమగ్నిం చినుతే । రథసం-
మితశ్చేతవ్యః । వజ్రో వై రథః । వజ్రేణైవ పాప్మానం భ్రాతృవ్య-
గ్గ్ం స్తృణుతే । పక్షసమ్మితశ్చేతవ్యః । ఏతావాన్ వై రథః ।
యావత్పక్షః । రథసంమితమేవ చినుతే । ఇమమేవ లోకం పశుబన్ధే-
నాభిజయతి । అథో అగ్నిష్టోమేన ॥ ౩౧ ॥ అన్తరిక్షముక్థ్యేన । స్వర-
తిరాత్రేణ । సర్వాల్లోకానహీనేన । అథో సత్రేణ । వరో దక్షిణా ।
వరేణైవ వరగ్గ్ం స్పృణోతి । ఆత్మా హి వరః । ఏకవిꣳశతిర్దక్షిణా

దదాతి। ఏకవిగ్ంశో వా ఇతస్సువర్గో లోకః। సువర్గల్లోకమాప్నోతి ॥ ౨౮ ॥ అసావాదిత్య ఏకవిగ్ంశః। అముమేవాదిత్యమాప్నోతి। శత-న్దదాతి। శతాయుః పురుషశ్శతేన్ద్రియః। ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతితిష్ఠతి। సహస్రన్దదాతి। సహస్రసంమితస్సువర్గో లోకః। సువర్గస్య లోకస్యా-భిజిత్యై। అన్వివ్యష్టక న్దక్షిణా దదాతి। సర్వాణి వయాగ్ంసి ॥ ౨౯ ॥ సర్వస్యాప్త్యై। సర్వస్యావరుద్ధ్యై। యది న విన్దేత। మన్థాసితా-వతో దద్యాదోదనాన్వా। అశ్నుతే తజ్జ్యామమ్। యస్మై కా-మాయాగ్నిశ్చీయతే। షష్ఠౌహీన్త్వన్తర్వతీన్దద్యాత్। సా హి సర్వాణి వయాగ్ంసి। సర్వస్యాప్త్యై। సర్వస్యావరుద్ధ్యై ॥ ౩౦ ॥ హిరణ్య-న్దదాతి। హిరణ్యజ్యోతిరేవ సువర్గల్లోకమేతి। వాసో దదాతి। తేనాయుః ప్రతిరతే। వైదిత్తృతీయే యజేత। త్రిషత్యా హి దేవాః। పసత్యమగ్నిశ్చినుతే। తద్దైతత్పశుబన్ధ బ్రాహ్మణం బ్రూయాత్। నేతరేషు యజ్ఞేషు। యో హ వై చతుర్హో-తౄననుసవనన్తర్పయితవ్యాన్వేద ॥ ౩౧ ॥ తృప్యతి ప్రజయా పశుభిః। ఉపైనగ్ం సోమపీథో నమతి। ఏతే వై చతుర్హోతా-రోఽనుసవనన్తర్పయితవ్యాః। యే బ్రాహ్మణా బహువిదః। తే-భ్యో యద్దక్షిణా న నయేత్। దురిష్టగ్ం స్యాత్। అగ్నిమస్య వృ-ఞ్జీరన్। తేభ్యో యథాశ్రద్ధన్దద్యాత్। స్విష్టమేవైతత్క్రి-యతే। నాస్యాగ్నిం వృఞ్జతే ॥ ౩౨ ॥ హిరణ్యేష్టకో భవతి। యావదుత్తమమఙ్గుళికాణ్డాయ యజ్ఞపరుషా సంమితమ్। తేజో హి-రణ్యమ్। యది హిరణ్యన్న విన్దేత్। శర్కరా అక్తా ఉపదధ్యా-

త్ । తేజో ఘృతమ్ । సతేజసమేవాగ్నిఞ్చినుతే । అగ్నిఞ్చి-
త్వా సౌత్రామణ్యా యజేత మైత్రావరుణ్యా వా । ఇన్ద్రియేణ వా
ఏష వ్యృధ్యతే । యోఽగ్నిఞ్చినుతే ॥ 33 ॥ యావదేవ వీర్య-
మ్ । తదస్మిన్దధాతి । బ్రహ్మణస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నో-
తి । ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యమ్ । సార్ష్టితాగ్ం స-
మాన లోకతామాప్నోతి । య ఏతమగ్నిఞ్చినుతే । య ఉ చైనమే-
వవేద । ఏతదేవ సావిత్రే బ్రాహ్మణమ్ । అథో నాచికేతే ॥ 3౪ ॥

హోత్రా చతుర్హోతౄణాగ్ం స్తుతిశ్చకార వా భవన్త్య-
గ్నిష్టోమేనాప్నోతి వయాగ్ంసి వయాగ్ంసి సర్వస్యాప్త్యై సర్వ-
స్యావరుధ్యై వేద వృఙ్క్తే చినుతే నవ చ ॥ ౫ ॥

యచ్చామృతం యచ్చ మర్త్యమ్ । యచ్చ ప్రాణితి య-
చ్చ న । సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్వా । ఉపకామదుఘా దధే । తేన
ఋషిణా తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద ।
సర్వాస్స్త్రియస్సర్వాన్పుగ్ంసః । సర్వన్న స్త్రీపుమఞ్చ య-
త్ । సర్వాస్తాః । యావన్తః పాగ్ంసవో భూమేః ॥ 3౫ ॥
సఙ్ఖ్యాతా దివమాయయా । సర్వాస్తాః । యావన్త ఊషాః ప-
శూనామ్ । పృథివ్యాం పుష్టిర్హితాః । సర్వాస్తాః । యావతీ-
స్సికతాస్సర్వాః । అప్స్వన్తశ్చ యాశ్రితాః । సర్వాస్తాః ।
యావతీశ్శర్కరా ధృత్యై । అస్యాం పృథివ్యామధి ॥ 3౬ ॥ స-
ర్వాస్తాః । యావన్తోఽశ్మానోఽస్యాం పృథివ్యామ్ । ప్రతిష్ఠాసు
ప్రతిష్ఠితాః । సర్వాస్తాః । యావతీర్వీరుధస్సర్వాః । విష్ఠితాః పృ-

థివ్యామ్ । సవాస్తాః । యావతీరోషధీస్సర్వాః । విష్ఠితాః పృ-
థివ్యామ్ । సర్వాస్తాః ॥ ౩౭ ॥ యావన్తో వనస్పతయః । అ-
స్యాం పృథివ్యామధి । సర్వాస్తాః । యావన్తో గ్రామ్యాః పశ-
వస్సర్వే । ఆరణ్యాశ్చ యే । సర్వాస్తాః । యే ద్విపాదశ్చతుష్పా-
దః । అపాద ఉదరసర్పిణః । సర్వాస్తాః । యావదాఞ్జనముచ్య-
తే ॥ ౩౮ ॥ దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్ । సర్వాస్తాః । యా-
వత్కృష్ణాయసగ్ం సర్వమ్ । దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్ । స-
ర్వాస్తాః । యావల్లోహాయసగ్ం సర్వమ్ । దేవత్రా యచ్చ మా-
నుషమ్ । సర్వాస్తాః । సర్వగ్ం సీసగ్ం సర్వ త్రపు । దేవత్రా
యచ్చ మానుషమ్ ॥ ౩౯ ॥ సర్వాస్తాః । సర్వగ్ం హిరణ్యగ్ం
రజతమ్ । దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్ । సర్వాస్తాః । సర్వగ్ం
సువర్ణగ్ం హరితమ్ । దేవత్రా యచ్చ మానుషమ్ । సర్వాస్తా
ఇష్టకాః కృత్వా । ఉప కామదుఘా దధే । తేన ఋషిణా తేన బ్రహ్మ-
ణా । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద ॥ ౪౦ ॥

భూమ్యామధి విష్ఠితాః పృథివీమనుసవాస్తా ఉచ్యన్తే మా-
నుషగ్ం సీద ॥ ౬ ॥

యచ్చ స్త్రియః పాగ్ంసవ ఊషాస్సికతాశ్శర్కరా అశ్మా-
నో వీరుధ ఓషధీర్వనస్పతయో గ్రామ్యా యే ద్విపాదో యావ-
దాఞ్జనయావత్కృష్ణాయసగ్ం లోహాయసగ్ం సీసగ్ం హిరణ్యగ్ం
సువర్ణగ్ం హరితమష్టాదశ ॥

సర్వా దిశో దిక్షు । యచ్చాన్తర్భూతం ప్రతిష్ఠితమ్ । సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్వా । ఉప కామదుఘా దధే । తేన ఋషిణా తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద । అన్తరిక్షఞ్చ కేవలమ్ । యచ్చాస్మిన్నన్తరాహితమ్ । సర్వాస్తాః । ఆన్తరిక్ష్యశ్చ యాః ప్రజాః ॥ ౪౧ ॥ గన్ధర్వాప్సరసశ్చ యే । సర్వాస్తాః । సర్వానుదారాన్థ్సలిలాన్ । అన్తరిక్షే ప్రతిష్ఠితాన్ । సర్వాస్తాః । సర్వానుదారాన్థ్సలిలాన్ । స్థావరాః ప్రోష్యాశ్చ యే । సర్వాస్తాః । సర్వాన్ధునిగ్ం సర్వాన్ధ్వగ్ంసాన్ । హిమో యచ్చ శీయతే ॥ ౪౨ ॥ సర్వాస్తాః । సర్వాన్మరీచీన్ వితతాన్ । నీహారో యచ్చ శీయతే । సర్వాస్తాః । సర్వా విద్యుతస్సర్వాన్థ్స్తనయిత్నూన్ । హ్రాదునీర్యచ్చ శీయతే । సర్వాస్తాః । సర్వాస్స్రవన్తీస్సరితః । సర్వమప్సుచరఞ్చ యత్ । సర్వాస్తాః ॥ ౪౩ ॥ యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నాద్యాస్సముద్రియాః । యాశ్చ వైశన్తీరుత ప్రాసచీర్యాః । సర్వాస్తాః । యే తిష్ఠన్తి జీమూతాః । యాశ్చ వర్షన్తి వృష్టయః । సర్వాస్తాః । తపస్తేజ ఆకాశమ్ । యచ్చాకాశే ప్రతిష్ఠితమ్ । సర్వాస్తాః । వాయువయాగ్ంసి సర్వాణి ॥ ౪౪ ॥ అన్తరిక్షచరఞ్చ యత్ । సర్వాస్తాః । అగ్నిగ్ం సూర్యఞ్చన్ద్రమ్ । మిత్రం వరుణం భగమ్ । సర్వాస్తాః । సత్యగ్ం శ్రద్ధాం తపో దమమ్ । నామ రూపఞ్చ భూతానామ్ । సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్వా । ఉప కామదుఘా దధే । తేన ఋషిణా తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా

సీద ॥ ౪౫ ॥ ప్రజా। హిమో యచ్చ శీయతే సర్వాస్తాస్సర్వాణి బ్రహ్మణైకశ్చ ॥ ౭ ॥

దిశోఽన్తరిక్షమాన్తరిక్ష్య ఉదారానుదారాన్తువి మ్మరీచీన్ విద్యుత్స్తనయిత్నూర్వర్ష్యాశ్చ యే చతపో వాయుమగ్నిగ్ం సత్యం పశ్చాదిశః॥

సర్వాస్దివగ్ం సర్వాన్దేవాన్దివి । యచ్చాన్తర్భూతం ప్రతిష్ఠితమ్ । సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్వా । ఉప కామదుఘా దధే । తేన ఋషిణా తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద । యావతీస్తారకాస్సర్వాః । వితతా రోచనే దివి । సర్వాస్తాః । ఋచో యజూగ్ంషి సామాని ॥ ౪౬ ॥ అథర్వాఙ్గిరసశ్చ యే । సర్వాస్తాః । ఇతిహాసపురాణఞ్చ । సర్పదేవజనాశ్చ యే । సర్వాస్తాః । యే చ లోకా యే చాలోకాః । అన్తర్భూతం ప్రతిష్ఠితమ్ । సర్వాస్తాః । యచ్చ బ్రహ్మ యచ్చాబ్రహ్మ । అన్తర్బ్రహ్మన్ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౪౭ ॥ సర్వాస్తాః । అహోరాత్రాణి సర్వాణి । అర్ధమాసాగ్ంశ్చ కేవలాన్ । సర్వాస్తాః । సర్వానృతూన్థ్సర్వాన్మాసాన్ । సంవథ్సరఞ్చ కేవలమ్ । సర్వాస్తాః । సర్వం భూతగ్ం సర్వం భవ్యమ్ । యచ్చాతోఽధి భవిష్యతి । సర్వాస్తా ఇష్టకాః కృత్వా । ఉప కామదుఘా దధే । తేన ఋషిణా తేన బ్రహ్మణా । తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద ॥ ౪౮ ॥

సామాని బ్రహ్మన్ప్రతిష్ఠితఙ్కృత్వా త్రీణి చ ॥ ౮ ॥

దివస్తారకా ఋచ ఇతిహాసపురాణఞ్చ యే చ యచ్చాహోరాత్రాణ్యృతూన్భూతన్నవ ॥

ఋచాం ప్రాచీ మహతీ దిగుచ్యతే । దక్షిణామాహుర్యజుషామపారామ్ । అథర్వణామఙ్గిరసాం ప్రతీచీ । సామ్నాముదీచీ మహతీ దిగుచ్యతే । ఋగ్భిః పూర్వాహ్ణే దివి దేవ ఈయతే । యజుర్వేదే తిష్ఠతి మధ్యే అహ్నః । సామవేదేనాస్తమయే మహీయతే । వేదైరశూన్యస్త్రిభిరేతి సూర్యః । ఋగ్భ్యో జాతాగ్ం సర్వశో మూర్తిమాహుః । సర్వా గతిర్యాజుషీ హైవ శశ్వత్ ॥ ౧౯ ॥ సర్వం తేజః సామరూప్యగ్ం హ శశ్వత్ । సర్వగ్ం హేదం బ్రహ్మణా హైవ సృష్టమ్ । ఋగ్భ్యో జాతం వైశ్యం వర్ణమాహుః । యజుర్వేదం క్షత్రియస్యాహుర్యోనిమ్ । సామవేదో బ్రాహ్మణానాం ప్రసూతిః । పూర్వే పూర్వేభ్యో వచ ఏతదూచుః । ఆదర్శమగ్నిం చిన్వానాః । పూర్వే విశ్వసృజోఽమృతాః । శతం వర్షసహస్రాణి । దీక్షితాః సత్రమాసత ॥ ౨౦ ॥ తప ఆసీద్గృహపతిః । బ్రహ్మ బ్రహ్మాభవత్స్వయమ్ । సత్యగ్ం హ హోతైషామాసీత్ । యద్విశ్వసృజ ఆసత । అమృతమేభ్య ఉదగాయత్ । సహస్రం పరివత్సరాన్ । భూతగ్ం హ ప్రస్తోతైషామాసీత్ । భవిష్యత్ప్రతి చాహరత్ । ప్రాణో అధ్వర్యురభవత్ । ఇదగ్ం సర్వగ్ం సిషాసతామ్ ॥ ౨౧ ॥ అపానో విద్వానావృతః । ప్రతి ప్రాతిష్ఠదధ్వరే । ఆర్తవా ఉపగాతారః । సదస్యా ఋతవోఽభవన్ । అర్ధమాసాశ్చ మాసాశ్చ । చమసాధ్వర్యవోఽభవన్ । అశగ్ంసద్బ్రహ్మణస్తేజః । అచ్ఛావాకోఽభవద్యశః । ఋతమేషాం ప్రశాస్తాఽఽసీత్ ।

యద్విశ్వసృజ ఆసత ॥ ౭ ॥ ఊర్గ్రాజాన ముదవహాత్ ।
ధ్రువగోపస్స హో౽భవత్ । ఓజోఽభ్యష్టౌద్గ్రావ్ణః । యద్వి-
శ్వసృజ ఆసత । అపచితిః పోత్రీయామయజత్ । నేష్ట్రీయా-
మ యజత్త్విషిః । ఆగ్నీధ్రాద్విదుషీ సత్యమ్ । శ్రద్ధా హైవా-
యజథ్స్వయమ్ । ఇరా పత్నీ విశ్వసృజామ్ । ఆకూతిరపినద్ధవిః ॥ ౮ ॥
ఇధ్మగ్ం హ క్షుచ్చైభ్య ఉగ్రే । తృష్ణా చావహాత్తాముభే । వా-
గేషాగ్ం సుబ్రహ్మణ్యా౽౽సీత్ । ఛన్దోయోగాన్ విజానతీ । కల్ప-
తన్త్రాణి తన్వానా౽హః । సగ్ంస్థాశ్చ సర్వశః । అహోరాత్రే
పశుపాల్యౌ । ముహూర్తాః ప్రేష్యా అభవన్ । మృత్యుస్త-
దభవద్ధాతా । శమితోగ్రో విశాం పతిః ॥ ౯ ॥ విశ్వసృజః ప్ర-
థమాస్సత్త్రమాసత । సహస్రసమం ప్రసుతేన యన్తః । తతో హ
జజ్ఞే భువనస్య గోపాః । హిరణ్మయశ్శకునిర్బ్రహ్మ నామ । యేన
సూర్యస్తపతి తేజసేద్ధః । పితా పుత్రేణ పితృమాన్ యోనియో-
నౌ । నావేదవిన్మనుతే తం బృహన్తమ్ । సర్వానుభుమాత్మానగ్ం
సంపరాయే । ఏష నిత్యో మహిమా బ్రాహ్మణస్య । న కర్మణా
వర్ధతే నో కనీయాన్ ॥ ౧౦ ॥ తస్యైవాత్మా పదవిత్తం విది-
త్వా । న కర్మణా లిప్యతే పాపకేన । పఞ్చపఞ్చాశతస్త్రివృత-
స్సంవత్సరాః । పఞ్చ పఞ్చాశతః పఞ్చదశాః । పఞ్చ పఞ్చాశతస్సప్త-
దశాః । పఞ్చ పఞ్చాశత ఏకవిగ్ంశాః । విశ్వసృజాగ్ం సహస్రసం-
వత్సరమ్ । ఏతేన వై విశ్వసృజ ఇదవిశ్వమసృజన్త । యద్విశ్వ-
మసృజన్త । తస్మాద్విశ్వసృజః । విశ్వమేనాననుప్రజాయతే ।

బ్రహ్మణస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతాం యన్తి । ఏతాసామేవ దేవతా-
నాగ్ం సాయుజ్యమ్ । సార్ష్టితాగ్ం సమానలోకతాం యన్తి । య
ఏతదుపయన్తి । యే చైనత్ప్రాహుః । యేభ్యశ్చైనత్ప్రాహుః ।
ఓమ్ ॥ ౧౮ ॥

శశ్వదా సత సిషాసతామాసత హవిష్మతీః కనీయాన్తస్మా-
ద్విశ్వసృజో౽ష్టౌ చ ॥ ౯ ॥

తుభ్యన్దేవేభ్యస్తపసా దేవేభ్యో బ్రహ్మ వై చతుర్హో-
తారో యచ్చామృతగ్ం సర్వా దిశో దిక్షు సవా౽స్దివమ్మృచాం
ప్రాచీ నవ ॥ ౯ ॥

తుభ్యన్తపసా తా వా ఏతాః పఞ్చహిరణ్యన్దదాతి సర్వా
దిశస్తప ఆసీద్గృహపతిష్షట్పఞ్చాశత్ ॥ ౧౮ ॥ తుభ్యమోమ్ ॥

హరిః ఓమ్ ॥

కృష్ణయజుర్బ్రాహ్మణఞ్చ సంపూర్ణమ్

యదక్షరపదభ్రష్టమ్మాత్రాహీనం తు యద్భవేత్ ।
తత్సర్వఙ్క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమో౽స్తుతే ॥